

A háború.

Az ázsiai muszka haderő hátrálása.

A muszka karsi vereséget, bár szépitve a következő szeptembertől hivatalos jelentés is megerősíti, melyet az ázsiai muszka főhadparancsnokság e hó 15-én tett közzé:

Junius hetediké óta erős tüzeléssel tartattak Kars alatt a kémszemlék. Junius 9-én Mihály nagyherceg személyesen vett részt a kémszemlében. E napon a muszka csak 15 holtat vesztesített. Mukhtar pasa 20 zászlójából álló erősbítést kapott Inapuntból. Perukasov Alaskert és Zejdekana vonult.

A dunai átkelés kérdése.

A dunai átkelés okait fűrkészve, azt állítja a D. T. bécsi tudósítója, hogy némelyek szerint abban kell keresni a halasztás okát, mivel Szent Pétervár és London közt tárgyalások folytak s meg akarták határozni a háború határvonalait; már pedig a megállapodásig nem ereszkedhetek át a muszka hadak a Dunán. Oly állítás ez, mely nélkülöz minden alapot s ellentétben áll azon közudomásmu tényekkel, melyek az átkelés elhalasztását a muszka hadak felszerelési hiányában tüntetik föl. A D. T. tudósítója különben azt sem hiszi s közli, hogy az átkelés kísérletek megkísérültek; Ruscuknál és Szilisztráciánál 759 Brailánál 487 meter széles a Duna. Lehetetlen volt a nehézségekkel megküzdni; az utóbbi napokban roppant gyorsasággal szállítottak partra a hid készletek. — E készületek szükségessé tették, hogy a dunai átkelés e hó 25-ére halasztassák.

A montenegróiak által sokáig fenyegetett Niksics vár élelemmel állatása, a legújabb hírek szerint fényesen sikerült, minthogy a törökök három ezer, élelmiszerekkel megrakott lóval vonultak oda. Nevezett várnak ellátását a megelőzőtt török győzelmei tették lehetővé, — mi annál nagyobb fontosságú mint-hogy az említett vár hadászati szempontból a tartomány kulcsának tekinthető, s ezt most a török kezéből kicsavarni a montenegróiak hasztalan fognának erőlködni, mivel Niksicsot, természetű fekvése és kitűnő erődítései miatt, az ellenség csak kiéhezetés által kerülné hatalmába, s mire többé már kilátás sincs. — Soliman pasa támadólag előre nyomul.

Londonból jelentik: Az angol kormány, ha az orosz hadműveletek Konstantinápolyt fenyegetését gyaníttatná, 40,000 embert küld Gallipoliba E hadtest parancsnoka Wolsley lesz, az assanik legyőzője, ki-ne vezérkari főnökéül egy tüzérségi tekintélyű, Brakenburg alezredes van kiszemelve. Az angol kormány a nemzetőség behívását is előkészíti; az illető javaslat közelébb már a parlament elé terjesztetik.

Bluntschli a háborúról.

Az európai híres jogtudós, Bluntschli egy németországi tudományos folyóiratban a keleti háborút teszi szemlélfődése tárgyává s e következőket írja ki:

A dunai közlekedés szabadságát nem csak az osztrák-magyar érdek követeli, hanem a német is. A meglovó nép és államjogok megvédik e szabadságot. Az új jogfejlődés e vívmányának védelmére Ausztria-Magyarország és Németország ereje elegendő volt. Muszkaország tudja ezt, s aligha fog merni az ellen tenni valamit, hogy szövetségese társainak életérdekeit sértse. (Hogy mit ért ez alatt a kitűnő tudós, azt homályban hagyja. Mert a közlekedési szabadsághoz nem elég, hogy nem töltik tele kavicssal a folyományt.)

Hogy Oláhország, mely semmiesetre sem volt török tartomány, valahára függetlenné tette magát, hát ez csak természetes fejlődés, mely sem Ausztria-Magyarországra, sem Németországra nézve nem szerencsétlenség. (A tudós ur feleli, hogy a „független“ Oláhország a muszka sas körmei közt liheg.)

Hogy mikép fognak azokivül a dunai tartományok átalakulni, ahoz Németországnak semmi köze. Amde most még nincs is annak alapja, hogy a megoldás felett kétségbeesünk, melyben a három császár egyetérthet. Konstantinápoly veszedelme a távol jövőben van. Minthogy azonban egész Európának roppant érdekei vannak úgyve a Bosporuszhoz és Dardanellákhoz, és hogy egy nagyhatalom se legyen azoknak kizárólagos birtokában, legyen az Anglia vagy Muszkaország, — természetes, hogy e kérdést még akkor is, ha a török gyenge volna Konstantinápolyt megvédeni, európai háború nélkül lehet megoldani. (Kise merész állítás, hogy „mert az európai hatalmak összevesznek valami fölött, tehát nem lesz belőle európai háború.)

A haderő Karsban.

Kars leírását részletesen és terjedelmesen még a háború kezdete előtt közöltük, most vagyunk azon helyzetben, hogy Kars véderőjét is ismertetjük.

Karsban összesen 100 ágyú van és pedig 46 vont és 54 sima 24 fontos. Vajamennyi ágyú mint előlőtt. Mintegy 23 ember van Karsban, de ezekből sokan a vidéken elhelyeztet.

Ha az előnyöket és hátrányokat tekintetbe vesszük, melyek Kars megtámadásánál felmerülhetnek, a következő eredményeket vonhatjuk le:

1. Kars sok magaslatlalt és így a természetből is megvédve, a védelme nagy előnnyel bír. 2. Az egyes erődítések keresztűz által támogatathatják egymást. 3. Kars sziklás talaja megnehezíti a megszállási műveletek.

A tábor gyenge oldalaihoz tartozik: 1. Az erődítések oly távol vannak egymáshoz, hogy a védelmi vonal hosszúsága miatt nehezen védhető. 2. Némely erődöknek a sáncok hiánya. 3. Némely erődöknek az árkok hiánya. 4. Raktárak hiánya, melyekben az élelmiszerek tarthatnának. 5. Hiánya víznek. 6. A löpor-tárak védtelen helyzete.

Kars védelme ezenkívül meg van nehezítve a lakosok nagy száma miatt is, mert egy ostrom vagy elzárás esetén a lakosok felelőssé a hádsereg élelmi készletét.

A „Standard“-nak írja konstantinápolyi levelezője, hogy a porta és Layard között a barátság egyre hűl és hogy a követ állása nagyon kényelmetlen kezd lenni. „E nagyvezír és Savfet pasa panaszokodnak, hogy Layard sokat követel és nem elégé barátságos, míg Layard ismét arról panaszokodik, hogy panaszai nem vétetnek figyelembe és tanácsaira nem adnak semmit. Azt is hallom, hogy a porta Layardnak több oly panaszait hagyta figyelmen kívül, melyeket a porta más követeknél rögtön orvosolni igyekezett. Azt hiszi, hogy a porta nem kérdezi többet, mit és hogy gondol Anglia valamely ügyben, mert belátta, hogy Angliát csak haszon és leszárg vezeti mindenben. A porta most csupán Németországtól (?) vár barátságos tanácsokat és ha eljő az idő, melyben megkötötték a béke, első sorban Bismarckhoz fog fordulni. A szultán nagyon lehagolt. Gyakran érintkezik a német követel.“

Táviratok.

Ragusa, juu. 18. Szulejman pasa megtámadta és teljesen összezuza Nikica fejedelem és Vukotics vajda egyesült seregét s elfoglalta a Duga szorosot. A montenegróiak Ostrog felé menekültek s több mint háromszáz holtat vesztesített, kik közt négy vajda és három csapatvezér volt.

Turn-Szeverin, juu. 18. Szlatinába negyven vasuti kocsi hidkészlet hozott. Mondják, hogy szétszedhető tornyos hajók is vannak a szállítmányban; s a tömördek katonai szállítás miatt a személyvonatok félórával később közlekednek.

Milán fejedelem Bukurestet elhagyta. A „Deligrad“ gözös Tekiában várakozik reá.

A fejedelem, dacára minden semlegességi nyilatkozatnak, mint döntő körökből hírlík, Muszkaország-gal titkos egyezményre lépett, melyet csak utólagos jóváhagyás végett terjeszt be a skuptsinának.

Bukurest, juu. 18. Rucaukból jelentik, hogy a várost a lakosság teljesen elhagyta. A katonaság létszáma 18,000, a vár sáncai körül 15,000 ember táboroz. Achmed Ejub pasa néhány nap előtt oda érkezett. Lennox angol vezérőrnagyot kísérve, szemlét tartott a csapatok és vár felett, s néhány változtatásokat rendelt el. Sumlában 25,000 török áll. (Lesznek ott többen is.) Az oroszok a Dunánál átkelését öt ponton fogják megkísérteni. Kalafatban új útegeket emelnek.

Bukurest, juu. 18. Itt, valamint Belgrádban nagyon fel van ingerelve a közvélemény Milán utazása miatt. Különben azt hiszik, hogy Szerbia nem képes saját szakálára háborút viselni, mert csupán 2500 ember felett rendelkezik és pénztára teljesen üres. Ennek ellenében azon nézet talal hitelle, hogy Szerbia az oroszok átvonulását és a Duna átkelését Kladovánál meg fogja engedni. Risztics miniszterelnök e tervet nagyon pártolja.

Braila, juu. 18. Ide ismét sok muszka csapat érkezett és azt hiszik, hogy a dunai átkelés itt és pedig Gezet átellenében fog történni. Szererehből és Galatzból sok hadi hadianyag érkezik ide. A Dunánál felállított muszka számát 200,000-re becsülik.

Konstantinápoly, juu. 18. Thessali és Epirus nemzetősége mozgósítottak. — A nép békés, az erődítések eddig még nem kezdődtek. A Görögországhoz viszony még békés.

Bécs, juu. 18. Bilandt hadügyér tegnap huszabtan tonácskozott Rodicssal, jelen voltak: Albrecht főherceg és Molináry is a tanácskozásoknál, Andrassy és több ízben konferált Auerspergell és Rodicssal.

Konstantinápoly, juu. 18. Illetékes helyről közlik, hogy a Dardanellákban és Salonik kikötőben elszilvesztett torpedok, villanyos és nem robbanó torpedok. Az osztrák hajók tehát nyugodtan közlekedhetnek. A tegyebb török torpedo a Dunában szinte villanyosak.

Konstantinápoly, juu. 17. Mehemed Ali pasa egy 15-iki távirata jelenti Kaloceinből: A szomszéd erőkben a montenegróiakkal heves ütközet folyt, melyben a montenegróiak megverettek és szétszalasztattak. A montenegróiak 200 halottat hagytak hátra, a törökök vesztesége 30 halott és 31 sebesült. A törökök a Dara és Regine folyó közötti helységeket mind elfoglalták. Egy 12 helységről álló kerület megadta magát. — Alisab pasa egy 15 ki skutarii távirata jelenti: A török tüzérség a montenegróiakat a szpuzi bombázás beállítására kényszerítte. A montenegróiak megkísérlelk Ioocha várát lövöldözni, de a törökök által visszaverettek; néhány helység megadta magát. — Szulejman pasától Montenegro északi részén nem érkezett sürgöny. — Az ágyuzás a Dunán egyre tart.

Bécs, juu. 18. A „D. Ztg.“-nak Londonból távirják, hogy az angol kormány Konstantinápolyt fenyegetése esetén 40,000 embert fog Volsley vezetésé alatt, ki nek adletusa Brackenbury alezredes lesz, Gallipoliba küldeni. Hir szerint az angol milícia zászló alá hívása is küszöbön áll.

Konstantinápoly, juu. 18. Egy Mukhtar pasától érkezett távirat szerint Molla-Szulejman környékén ütközet volt, mely alkalommal az oroszok visszanyomattak. A karsi tüzérség megakadályozza az oroszokat, hogy Kars előtt ostromműveket állítsanak fel.

Cettinje, juu. 17. Niksicsot a törökök e hó 15-én

minden harc nélkül ellátták élelemmel. Ugyanaz nap Valojevicstől igen élénk harc volt Mehemed Ali ellen 15,000 törökkel, kik teljesen megverettek. A törökök e hó 16-án Spuz és Danilovgrad közt négyyszer intéztek heves támadást, mely 2 montenegrói zászlóalj által teljesen visszaverettet. A montenegróiak később 2 zászlóaljallal erősitve, a török csapatokat Rasina-Glavicáig szorították; a törökök üldözöttetvén, sietve huzdóztak vissza Spuzba, 2000 halottjukat hátrahagyták. A montenegróiak vesztesége 115 halott és sebesült.

Turn-Szeverin, juu. 18. Szlatinába 40 vasuti kocsi érkezett meg pontonszerekkel. — Milán fejedelem, mint irányadó részről állítja, dacára a semlegességi ígéreteknek, egységet fog Oroszországgal aláírni. A szerbek a Timokon csapatokat pontosítanak össze.

Szt.-Pétervár, juu. 18. Innen jelentik a „P. C.“-nek: Miután gr. Suvalov szóbeli közlése az angol kormányt teljesen kielégíté, felhatalmazottat azon nyilatkozatra, hogy Muszkaország Anglia érdekeit a suzi csatornára, Egiptomra és a perzsa öbölre nézve teljesen tiszteletben fogja tartani s ezt Suvalov írásbelileg tette. A követek jelentik, hogy a közlések minden udvarnál jó benyomást gyakoroltak.

A szeptembertől kezdődött azt is mondja, hogy Görögország és Szerbia harcias szándéka a cárnak nem tetszik. Milan pojesti utja csakis az ő saját elhatározásának tulajdonítandó. A cár kétszer is visszautasította Milan látogatási kérelmét.

A rác kérdésben Ausztria-Magyarországot illeti a döntő szó. Szerbia miatt a cár nem rontja el barátságos viszonyát Ausztria-Magyarországhoz s azon pillanlatlan, amelyen a rác hadsereg megindul, Szerbia eljátszotta szerepét a Balkánon.

Konstantinápoly, juu. 18. Mukhtar pasa egy 16-iki távirata jelenti egy ütközetről, mely Maschkert közelében veretett és melynél a muszka roppant vereségeket szenvedtek. — Az egyptomi csapatok már elmentek Várnára. — A szultán tegnap fogadta Hossan herceget, ki már közelébb veszi át az egyptomi csapatok vezényletét. Dervis pasa nem megy el Batumba. A kamara ülései szerdán érnek véget.

Egy francia kiáltvány a császárság érdekeiben.

Párisban és a vidéken most áll és titkos utakon egy kiáltványt terjesztenek, mely nagyon megvilágítja Franciaország jelenlegi helyzetét. Tiltakoznak ez ellen is a kormány részéről; de legyen bármint, nem mozog az ág, ha szőlősd van.

A kiáltvány így hangzik:

„Polgárok!

A köztársaság haldoklik: A próba megtörtént, nem lehet igaz hazafi, ki e haszontalan kormányzati rendszert el nem itélné, mely rendszer miatt ontott 1793-ban annyi vér, mely rendszer felemészette millióidjainkat, mely rendszer miatt tartományokat veszítettünk. A császárság, mely békét és dicsőséget szerzett számunkra, csak a császárság menthetett meg bennünket. Es a császárság kezd már feltámadni és holnap talán már fön fog állani.

A császári politika fiatal örököse kész jogait ismét igénybe venni.

A harmadik császárság a katonai szolgálatot három évre fogja leszállítani, az indirekt adókat el fogja törölni. A szentséks függetlenségét vissza fogja nyerni és mi tartományainkat. Első dolga lesz a császárnak a félrevezetetteknek megbocsátani és az államot a köztársaságtól egyszer s mindenkorra megmenteni.

Polgárok! A nap közeleg: Mac-Mahon, a hadsereg, a hivatalnokok mellettünk vannak; segítük őket Adjuk vissza Franciaországnak a békét, a dicsőséget rendet és szabadságot!

Eljen a császár! Eljen Mac-Mahon!

A muszka haderő — nem hivatalos, de alapos jelentés szerint.

Nem úgy áll minden a muszka seregéről, mint kellene. Bármennyire cáfolják is, annyi tény, hogy az egész muszka sereg csak 220,000 emberből áll. E sereg — és ha a sereg még muszka is — nem lesz képes arra, hogy a törökre halálos dőfést mérjen és hogy oly diadalmat vívhasson ki, melynek koronáját Konstantinápoly elfoglalása képezne. Hivatalos jelentések szerint a hadsereg 330,000 emberből áll és a betegek létszáma csak 2700 vóna; de néha sikerült egy-egy táviratnak, mely ugyan nem hivatalos, de való, cenzura nélkül hoznák vergődni, és e táviratok rémitő betegségekről tesznek jelentést, melyek a muszka seregben dühöngnek.

Azt mondják a hivatalos táviratok, hogy a hadsereg élelmi szerekkel jól el van látva. Hogy mennyiben igaz az, megvilágítja vizsgálatok tetteket. Odessában 90,000 mássa szálna és 10,000 mássa cukor az orvosok által használhatatlanná jelentetett ki. Egy másik orvosokból álló vizsgálat bizottság kiderítette, hogy egy roppant készlet gabona, zab és más gabanban teljesen nem használható.

Sem elegendő katonaság, sem készlet. Es egy ily sereg nekimegy a Dunának. Nem csoda, ha a cár mindennap idegesebb lesz. Van reá ok elég! „M H.“